Johannes KABATEK
Cristina BLEORȚU

Dincolo de structuralism. Scrisori către Eugeniu Coșeriu și istoria lingvisticii în secolul al XX-lea (II)

J. K. – profesor universitar doctor, șeful Catedrei de limbi romanice a Universității din Zürich (Elveția). Este unul dintre cei mai mari promotori ai lingvisticii coșeriene, director al Arhivelor Eugeniu Coșeriu.

C. B. – doctor în filologie, cercetătoare, Universitatea din Zürich (Elveția). Autoare a numeroase articole. Participantă la realizarea unor proiecte internaționale de la Universitățile din Barcelona, Oviedo, Zürich, Iași.

În continuare vom prezenta o scrisoare din corespondența dintre Eugeniu Coșeriu și Roman Mîndîcanu, învățătorul său. Aceste scrisori se studiază în cadrul proiectului „«Über den Strukturalismus hinaus» – Briefe an Eugenio Coseriu und die Geschichte der Linguistik im 20" de la Universitatea din Zürich.

Despre acest învățător Coșeriu afirma în *A spune lucrurile așa cum sunt*... (2017, p. 9): „În școala primară am avut mult noroc cu învățătorul meu. Nu știu cum e aici [în Germania], în România de atunci, același învățător conducea o generație de elevi pe durata celor patru clase. Am nimerit la un excelent învățător, de care încă vorbesc mereu cu recunoștință. Se numea Roman Mîndîcanu, era fiul unui țăran din satul nostru și terminase școala primară încă sub ruși. După reunificare însă, a urmat *Școala normal*ă, școala pentru formarea învățătorilor pentru școala primară în Botoșani, în vechea Românie sau, cum spuneam pe atunci,

Partea I vezi „Limba Română", Chișinău, nr. 4, anul XXIX, 2019, p. 45-49.

BDD-A31149 © 2020 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:38 UTC)

în *Vechiul Regat* (*Vechiul Regat* era fără ceea ce s-a adăugat în 1918, adică vechea Românie fără Transilvania, Banat, Maramureș, Bucovina și Basarabia; și pe locuitorii din vechea Românie îi numeam *regățeni* „cei din Regat"). Acest învățător era un talent natural și nu doar în privința pedagogică-didactică. Era foarte dotat pentru diferite lucruri, știa foarte multe și știa să trezească entuziasmul copiilor pentru învățătură. El însuși muncea mereu și era un exemplu pentru noi și în această privință. Pot afirma cu certitudine că am învățat de la el, dacă nu marea știință, totuși anumite principii de muncă. După război a devenit profesor de română și rusă pentru gimnaziu în „Vechiul Regat", în Fălticeni, un oraș mic cu o importantă tradiție culturală (s-au născut acolo mai mulți scriitori, printre care criticul și istoricul literaturii și culturii Eugen Lovinescu). L-am întâlnit pentru ultima oară în Basarabia în 1940 și apoi după 31 de ani, în 1971, l-am revăzut la Sinaia, unde mă aflam ca „profesor străin" invitat să particip la cursurile de vară din București. El a venit din Fălticeni la Sinaia, numai ca să mă întâlnească pe mine. Niciodată nu voi uita bucuria reciprocă a întâlnirii".

Revedere cu Roman Mîndîcanu, învățătorul de odinioară din școala primară. Anul 1971, Sinaia (România)

BDD-A31149 © 2020 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:38 UTC)

21.X.1971

Dragă și scumpul nostru Eugen,

Reîntîlnirea noastră a durat foarte puțin timp. Ea a fost pentru noi, în special pentru mine, un moment foarte emoționant. Puține asemenea momente am retrăit în viață.

După ce ne-am despărțit mi s-a părut că totul a fost un vis și totuși a fost realitate. Nici nu-ți poți închipui ce influență a avut revederea noastră asupra ființei mele. Sînt foarte mîndru și mulțumit că în viață am contribuit și eu cît de puțin la ființa ta. Mă pot mîndri, dar nu în aceeași măsură că majoritatea foștilor mei elevi, veniți în țară sau rămași în Mihăileni, sînt intelectuali și-mi fac cinste prin activitatea lor. Mă bucur că-mi văd cu ochii o parte din munca și stăruința mea de dascăl. Atît în Mihăileni cît și în țară foștii mei elevi sînt destul de bine aranjați și oameni cum se cade.

Dacă cumva vei mai veni în țară să-mi comunici. Intenționez ca atunci să adun pe toți foștii mei elevi-consăteni la o reîntîlnire. Ar fi de dorit ca atunci să vii și cu întreaga ta familie ca s-o cunoaștem și să ne cunoaștem. Așteptăm realizarea acestei dorinți.

Alăturat îți trimit cîteva fotografii care reprezintă cîteva momente de la reîntâlnirea noastră. Am făcut mai multe și am trimis, mai întîi la Afumați, părinților și apoi tuturor celor ce te cunosc.

Mulțumim frumos pt. vederea din Montreal, din Canada.

Cîteva fotografii i-am trimis și lui Valea la Chișinău. Încă nu am primit confirmarea de la el. Dragă Eugen, tot ce poate fi mai nobil și mai curat din toată inima și cu toată dragostea îți urăm ție și la întreaga ta familie. Dorința noastră ar fi să-ți cunoaștem întreaga familie. Dacă se poate te rugăm să ne trimiți măcar o fotografie cu familia întreagă.

Cele mai curate și sincere urări de bine și sănătate de la fostul tău învățător,

Mîndîcanu P. Roman cu familia

BDD-A31149 © 2020 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:38 UTC)